

NUOTYKIŲ VĖJAS

CONN
IGGULDEN

LANKO
VIEŠPAČIAI

ROMANAS
APIE ČINGISCHANĄ

TYTO ALBA

NUOTYKIŲ VĖJAS

CONN
IGGULDEN

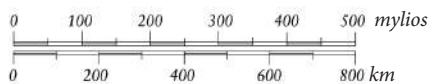
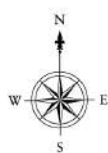

LANKO
VIEŠPAČIAI

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
Gražina Nemunienė

VILNIUS 2012

Gobio

Si Sia
karalystė

Zamba
Linhė

Šidzuišanas
Inčuanas

PIRMA DALIS

Štai! Ateina tauta iš šiaurės, galinga tauta, ir daug karalių pašaukiama iš žemės pakraščių. Ginkluoti lanku ir ietimi, jie yra žiaurūs ir kietaširdžiai. Jų užimas kaip jūros šniokštimas, – joja ant ristūnų, išsirikiavę mūsų gretomis.

Jeremijo knyga 50,41-42

PROLOGAS

Kalvos viršūnėje siaučiantis vėjas vertė seną naimanų chaną drebėti. Žemai apačioje jo suburta kariuomenė grūmėsi su priešais, vadovaujamais vyro, vardu Čingis. Kalvos papėdėje bangomis puolantį priešą bandė atremti daugiau nei tuzinas naimanų būrių. Chanas puikiai girdėjo skaidriame kalnų ore aidinčius šauksmus ir dejonas, bet jo pusaklės akys nematė mūšio.

– Papasakok man, kas vyksta, – vėl tyliai paprašė šamano.

Kokčiu, jaunas, dar trisdešimties nesulaukęs vyras, matė puikiai, tačiau jo aštrų žvilgsnį temdė liūdesys.

– Žažiratai nuleido lankus ir kardus, mano valdove. Jie prarado drąsą, kaip tu ir tikėjaisi.

– Jų baimė per didelė garbė Čingiui, – ištarė chanas, stipriau apsisiaudamas delu*. – Pasakyk, ar maniškiai naimanai dar kaunasi?

Kokčiu ilgai tylėjo, žvelgdamas į vyrų ir žirgų tumulą apačioje. Čingis juos užklupo netikėtai, auštant išlindęs iš pievų žolynų, nors geriausi žvalgai buvo pranešę, kad jis dar toli, už šimtų mylių. Jo kariai puolė naimanus nuožmiai, kaip puola tie, kurie įpratę laimėti.

* Delas – į chalatą panašus mongolų drabužis iš medvilnės, šilko, brokato arba kailio. Dažniausiai dėvi klajojantys mongolai. (*Čia ir kitur – vertėjos pastabos.*)

Iš pradžių atrodė, kad priešų antpuolį pavyks atremti, bet dabar Kokčiu tyliai keikė žažiratų gentį, atsivedusią iš kalnų tiek vyrų, kiek reikia laimėti mūšiu. Su sąjungininkais naimanų kariuomenė atrodė labai galinga, bet tik iki pirmo puolimo – po jo baimė išblaškė žažiratų gretas ir jie atsitraukė.

Kokčiu keikėsi, stebėdamas mūšį. Kai kurie iš chano karių žudė netgi savo brolius. Jų protas ir taip prilygo šunų gaujos protui, o vėjas ir visai jį išpustė.

– Jie vis dar kaunasi, mano viešpatie, – pagaliau ištarė Kokčiu. – Kariai atlaikė antpuolį. Jų strėlės kliudo ir žeidžia Čingio vyrus.

Naimanų chanas taip suspaudė kaulėtas rankas, kad net pabalo krumpliai.

– Puiku, Kokčiu, bet man reikėtų nusileisti pas juos ir pa-
drašinti.

Šamanas nerimastingai pažvelgė į vyrą, kuriam tarnavo visą savo gyvenimą.

– Jei tą padarysi, žūsi, viešpatie. Mačiau tai savo vizijose. Tavo vyrai gins šią kalvą netgi nuo žuvusių karių dvasių.

Kokčiu nuspėpė gėdą. Chanas paklausė jo patarimo, tačiau Kokčiu, išvydęs sutriuškintas pirmąsias naimanų karių gretas, zvimbiančiose priešų strėlėse išgirdo ir savo mirtį. Viskas, ko jis troško – kuo greičiau iš čia dingti.

Chanas atsiduso.

– Tu visada gerai man tarnavai, Kokčiu. Esu tau dėkingas. Pasakyk, ką matai dabar?

Kokčiu prieš atsakydamas garsiai įkvėpė.

– Dabar ir Čingio broliai stojo į mūšį. Vienas iš jų su savo vyrais puolė mūsų karių sparną ir giliai įsiskverbė į mūsų gretas.

Jis nutilo ir prikando lūpą. Matė tiesiai į juos lekiančią strėlę, zvimbiančią lyg musė. Visai prie pat jų ji įsmigo į žemę iki pat plunksnų.

– Mums reikia palipti aukščiau, viešpatie, – tarė stodamasis ir neatitraukdamas akių nuo krauju kunkuliuojančių žudynių apačioje.

Senasis chanas, padedamas dviejų ginklanešių, atsistojo. Jie šaltakraujiškai stebėjo savo draugų ir brolių žudynes. Vos Kokčiu mostelėjo, šie pakludami ėmė vesti chaną aukštyn.

– Ar mes kirtome atsakomąjį smūgį, Kokčiu? – paklausė chanas virpančiu balsu.

Kokčiu atsigręžė ir susigūžė nuo reginio – atrodė, ore lėtai juda daugybė strėlių. Naimanų kariuomenė buvo perskelta į dvi dalis. Čingio karių šarvai, nusižiūrėti nuo kinų, buvo daug geresni nei naimanų virintos odos*. Visi vyrai dėvėjo šilkinis, o ant jų – storos drobės marškinius su piršto pločio metaliniais žvynais. Jie neapsaugojo nuo stiprių smūgių, nors strėlės smailys dažnai įstrigdavo šilke. Kokčiu matė, kaip Čingio kariai atlaikė strėlių lietu. Merkitų genties bunciuoką**, besimėtantį ant žemės, trypė šimtai kojų, o patys merkitai metė ginklus ir klau-pėsi. Jų krūtinės sunkiai kilnojosi. Tik įsiutę oiratai ir naimanai dar kovėsi, nors jautė, kad ilgai neištvers. Su vieninteliu priešu kovojo didžiulė sąjungininkų kariuomenė – jos sutriuškinimas reikštų laisvės vilties žūtį. Kokčiu, suraukęs kaktą, svarstė, kas jo laukia.

– Vyrai kovoja garbingai, viešpatie. Jie nebėgs nuo priešo, bent kol juos stebite.

Jis matė, kaip koks šimtas Čingio karių priartėjo prie kalvos papėdės ir grėsmingai žvelgė į chano vyrų gretas. Aukštai ant kalvos pūtė žvarbus vėjas. Pyktis ir neviltis užplūdo Kokčiu. Jis

* Vandenyje (kartais su priedais) virinta oda tampa kieta, panaši į medieną. Buvo naudojama šarvams gaminti.

** Bunciuokas – arklio uodegos ašutų kuokštas, pritvirtintas prie ieties ar karties; buvo naudojamas kaip vėliava.

Conn Iggulden (Konas Iguldenas; g. 1971 m.) – britų rašytojas, vienas ir su kitais jau parašęs bemaž dvi dešimtis knygų. „Istorija pilna nuostabiausių siužetų“, – sako jis. „Imperatorių“ ir „Užkariautojų“ serijos, skirtos žymiausiems pasaulio istorijos veikėjams, jau patraukė daugelio šalių skaitytojų dėmesį, o su broliu Halu parašyta „Pavojinga knyga

berniukams“ („Tyto alba“, 2008) pradžiugino ir Lietuvos mažuosius nutrūktgalvius.

Didieji užkariautojai per istoriją žengia kruvinais batais. Jų paliktas žaizdas dar ilgai gydosi nugalėtieji, o jų vardai neišdyla per šimtmečius.

Connas Igguldenas tęsia knygoje „Tyrų vilkas“ („Tyto alba“, 2010) pradėtą pasakojimą apie Mongolijos stepių siaubo – Čingischano gyvenimą.

Ši istorija žiauri ir kruvina, kaip ir pagrindinis jos herojus. Mūšiais ir grasinimais suvienijęs mongolų gentis Čingis drauge su broliais patraukia į žygį prieš didžiuosius kinų miestus, bet prieš tai reikia pereiti Gobio dykumą ir įveikti jos pakraštyje įsikūrusią galingą ir paslaptinę Si Sia karalystę. Netoliese – saugiai už Didžiosios kinų sienos besijaučianti Dzinų imperija, viliojanti ir grėsminga. Čingio vadovaujami mongolai žiaurumu, gudrumu ir klasta stengiasi nugalėti priešus, o už jo nugaros šamanas ir šnipai rezga sąmokslus...

„Lanko viešpačiai“ – antrasis pasakojimas apie Čingischaną. Jo gyvenimas – tai kraujo skonis ir pergalių saldumas, svajonės apie didingą imperiją, nerimas dėl tautos ateities ir pavertgų priešų aimanos.

– Dabar ne laikas mirti, šamane. Mes – viena tauta, ir daugiau mūsų tarp mūsų nebus. Aš sukviėsiu visus. Mes užkariausime naujus miestus ir žemes. Moterys raudos, ir tai mane džiugins.

ISBN 978-9986-16-887-4

www.tytoalba.lt